

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Vlteriùs declaratur utrum motivis credibilitatis poßit subesse
falsum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

possint. Asserunt proinde hi auctores hæc motiva aperte convincere Fidem nostram non creditu tantum dignissimam esse, sed etiam veram: ita Lorca hic, Disp. 10. num. 10. & Disp. 16. hæc etiam sententiam teste Tannero hic, Disp. 1. quæst. 2. dub. 5. num. 111. expressè tenet P. Suarez: idem docet Tannerus ipse loco citato, num. 135. & alii.

IV. *Secunda sententia negat infalibilem motiva & veritatem rei connexionem.*

Secunda, eaque multo inter Theologos communior sententia negat tantam inter motiva & rem, ad quam ordinantur, esse connexionem, ut motivis positis necessarium sit rem ita se habere, ut motiva exigere videntur: ita Valentia hic, punct. 4. Turrianus Disp. 7. dub. 6. Conink Disp. II. num. 47. ex antiquis etiam hæc sententiam amplectuntur Durandus in Prol. quæst. 1. Ockam, Gabriel, & alii.

V. *Ex ordinatione saltem divina non nequeunt omnia motiva ad testandum falsum.*

Prima Conclusio: De facto, & spectatâ lege seu ordinatione divinâ, non potest omnibus Fidei motivis subesse falsum. Hoc aperte probat id quod Disp. præcedente, Sect. 6. num. 1. attuli, ubi Christus ad probandum se esse verum Messiam dixit discipulis Joannis: *Renuntiate Joanni que audistis & vidistis; cæci vident, claudi ambulat, &c.* ergo saltem ex ordinatione divinâ poni omnia Fidei motiva nequeunt ad testandum falsum; alioquin hoc Christi dictum nullam haberet efficaciam. Hinc Deum videmus præcipuis quibusdam viris, sanctitate maximè conspicuis, ut Moysi, Eliæ, & aliis in vetere testamento donum patrândi miracula concessisse. Omnium verò perfectissimè hæc potestatem habuit Christus, eamque & exercuit ipse, plurima & præstantissima miracula faciendo, & suis Apostolis communicavit ad veritatem testandam, *Domino cooperante & sermonem confirmante sequentibus signis.* Deus ergo solummodo hæc virtutem concedit ad verum testandum, & consequenter positis motivis, saltem omnibus, non potest ex Dei ordinatione iis subesse falsum.

Donum patrândi miracula à Deo conceditur ad testandum veritatem.

VI. *Uterius ostenditur hæc motiva solummodo ad verum confirmandum ordinari.*

Quod verò decreverit Deus ut hæc motiva, Fidei tantum divinæ & veræ, non falsitatis signum sint, aperte ex divinis literis ostenditur: sic namque Isaiæ 35. vers. 5. miracula prædicuntur à vero Messia patranda, & ad illius adventum comprobandum: *Tunc, inquit Propheta, aperientur oculi caecorum, & aures surdorum patebunt. Tunc saliet sicut cervus claudus, & aperta erit lingua mutorum:* quæ omnia in Christo exactissimè completa fuisse manifestè constat ex Scripturis. Quare Judæi admittentes veteris testamentum, & suppositis prophetiis ac prædictionibus de miraculis per Messiam patrândis, ubi Christum tot ac tanta miracula facientem viderunt, aperte convincebantur eum fuisse verum Messiam, quamvis invidia & malitiâ occæcati oculos ulro ocluserint, eumque post crebras ac diuturnas persecutiones, diris tandem suppliciiis mortæque crudelissima affecerint.

Judæi ex miraculis Christi convincebantur eum esse verum Messiam.

VII. *Deus in novo Testamento instituit miracula ad veram doctrinam confirmationem instituit.*

In novo etiam testamento habemus Deum potestatem patrândi miracula ad veræ doctrinæ confirmationem instituisse; Actorum enim 4. v. 29. dicitur Deus ad hunc effectum manum suam ad sanitates & signa varia ac prodigia extendisse, ut nimirum Christi divinitas, ejusque à mortuis resurrectio manifestaretur. Apostolus etiam ad Hebræos 2. vers. 4. ait doctrinam à Domino traditam, ab iis qui audierunt, in nos confirmatam esse, *conestante Deo signis & portentis, & variis virtutibus, &c.* Huc etiam spectat illud Marci ultimò: *illi autem profecti prædicaverunt*

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

ubique, Domino cooperante, & sermonem confirmante sequentibus signis. Ex quibus non minus convinci possunt hæretici Fidem Catholicam, quæ tot miraculis confirmatur ac stabilitur, esse veram, quam olim ex miraculis convincebantur Judæi Christum fuisse Messiam & verum Deum.

Non minus ex miraculis convincuntur hæretici, quædam Iudæi.

SECTIO SECUNDA.

Uterius declaratur utrum motivis credibilitatis possit subesse falsum.

SECUNDA Conclusio: Motiva credibilitatis non tantum ex lege & ordinatione divinâ, sed etiam ex naturâ rei eam cum re, cui attestantur, habent connexionem, ut moraliter certum sit Fidem, ad quam confirmandam defervunt, esse veram: ita Suarez & alii Sect. præcedente, num. 3. citati, & videtur mens S. Thomæ, tum hic, quæst. 5. art. 3. tum 3. parte, quæst. 47. art. 5. Corp. ubi ait Judæos vidisse evidentia signa divinitatis Christi, estque communis Theologorum sententia.

I. *Motiva credibilitatis Fidei Catholicæ rationem certitudinem.*

Ratio conclusionis est; certitudo namque moralis illa est, quæ tantis tamque urgentibus nititur rationibus, ut homo, cui innotescunt, de re ad quam probandam conferunt, prudenter dubitare nequeat, et si metaphysicè certum non sit rem illam ita se habere, seu implicare contradictionem ut non ita sit ut hæ rationes suadent: sicut qui Romam non viderunt, de illius tamen existentia non dubitant, nec prudenter dubitare possunt, quamvis nullam hac de re habeant certitudinem metaphysicam, nec implicet contradictionem falli illos omnes aut fallere velle, aliisque imponere, qui verbo vel scripto eam existere affirmant.

II. *Ostenditur motiva credibilitatis reddere Fidem nostram moraliter certam.*

Jam ergo multo firmiora Fidei nostræ habemus motiva, quam Romam esse, si divinam de illius Urbis existentia revelationem secludamus, longèque certius est, etiam ex vi motivorum, Fidem nostram esse veram, utpote quæ à tot viris sanctitate & doctrinâ conspicuis, qui jam inde à nascente Ecclesiâ floruerunt, defensa est & illustrata, tot Martyrum coronis velut laureis ornata, tot miraculis confirmata & stabilita, ac denique è tot præliis ac persecutionibus victrix, de infidelitate, de hæresi, de demone triumphans, ad hæc usque tempora inconcussa inviolatæque permansit: longè, inquam, certius est doctrinam istam ob hæc & alia motiva Disputatione præcedente recensita, Fide dignam esse, quam ullius urbis, aut alterius rei, quot eam cunque esse affirmant, existentiam.

III. *Declaratur moralis certitudo motivorum Fidei.*

Fides de infidelitate, de hæresi, de demone victrix.

Accedit, cum res hæc tanti sit momenti, qualis est vera Fides, & æternæ salutis consecutio, valde decere Deum perfectam erga hominem habere providentiam, & non permittere (quicquid per divinam potentiam fieri possit, de quo Sectione sequente) ut cum tanto motivorum apparatu, nullo præsertim indicio, aut ratione dubitandi apparente in contrarium, decipiatur, sicque nullum habeat modum cognoscendi loquelam Dei, & actus veræ Fidei exercendi.

IV. *Ad Dei erga hominem providentiam spectat ut non permittat eum ex his motivis decipi.*

Hinc ergo constare videtur motiva hæc, si plenè penetrentur, id ad cujus attestacionem ordinantur reddere moraliter certum. Hinc Psal. 92. vers. 7. dicitur: *Testimonia tua credibilia facta sunt*

V. *Alia circa moralis connexionem motivorum cum re, cujus attestacioni defervunt.*

Tom. II.

sunt nimis. Christus etiam Joan. 10. v. 25. sic loquitur: Opera que ego facio, hac testimonium perhibent de me: & vers. 38. Si mihi non vultis credere, operibus credite. Et hoc saltem innuit, quod libro primo de Trin. cap. 2. ait Richardus de S. Victore: Si, inquit, error est quod credimus, à te decepti sumus: iis enim signis doctrina hac confirmata est, quoniam nisi à te fieri non potuerunt. Unde ad hanc moralem certitudinem non est necessarium ut motiva omnia simul sumpta concurrant, sed duo, aut etiam fortassis unum ex præcipuis, miracula scilicet, ad hoc videtur sufficere.

Vnum inter-
dum ad hoc
motorum
sufficit.

VI.

Obiic. falsa
miracula
permissio
Dei, qua
homines à
veris non
possunt dis-
cernere.

Objicies primò illud Christi, Matth. 24. v. 4. Surgent Pseudo-christi & Pseudo-prophete, & dabunt signa magna & prodigia, &c. Apollolus etiam 2. ad Thessalonicenses c. 2. v. 9. de Anti-Christo loquens: Cujus, inquit, adventus est secundum operationem satane in omni virtute, & signis, & prodigiis mendacibus; cæcos namque, ut aiunt Patres, mutos, claudos curabit, imò & mortuos suscitabit. Potest ergo Deus permittere ut quis per miracula decipiatur.

VII.

Aliud est
quid quis
falsis, aliud
quod veris
miraculis
discipiantur.

Respondetur primò, disparem longè hic esse rationem; in hoc enim casu falsis non veris miraculis fallerentur, ad quæ Deus peculiari modo non concurrat; ad vera autem miracula cum speciale & extraordinarium concursum applicet, multo difficilius est ut Deus his quàm illis homines decipi permittat. Secundò dico, posse eos, qui Anti-Christi & aliorum prodigia intuentur, dignoscere ea non vera sed falsa esse, & ope demonum facta, tum quia à Christo hac de re sunt præmoniti, tum quia Elias & Henoch multo plura & majora signa edent, sicut Moyses plura fecit quam Magi Aegyptiorum, unde judicare potius deberent, fidem quàm Elias & Henoch prædicant, esse veram, quam illam Anti-Christi & aliorum. Deinde ex variis circumstantiis internoscere quis potest, verane an falsa sint miracula, ut ex fine, si nimirum non ad pravum aliquid fiant, sed ad bonum & honestum: item ex circumstantiâ personæ, si scilicet honestæ & integræ vitæ sit, non prava ac dissolutæ, quas circumstantias declaravi Disp. præcedente, sine. Tandem cognosci hoc potest ex duratione vel sanitatis restitutæ, vel morbi. Sic S. Lucas ut tanto certius constaret de miraculo, quo S. Petrus hominem ab utero claudum curavit, ait Act. 4. v. 22. eum, quando sanus factus est, annorum fuisse amplius quadraginta: demon quippe brevem vel morbum, vel sanitatem facile dissimulat, non diuturnam.

Variis modis
dignosci pos-
sunt fissa
miracula
à veris.

Vera mira-
cula ex fine,
ex numero,
ex personâ,
ex duratio-
ne sciuntur.

VIII.

Mysteriorum
difficultas
minui, imò
superari po-
test per mo-
tiva.

Objicies secundò: Mysteria varia, ut Trinitatis, Incarnationis, &c. difficillima captu sunt, & supra naturam, nulla ergo motiva efficere possunt, ut sint evidenter credibilia. Respondetur negando consequentiam; quamvis enim, ut Disp. præcedente, sect. 1. n. 5. dixi, ex Mysteriis alia aliis sint altiora ac creditu difficiliora, penetratis tamen paulatim motivis, hæc eorum difficultas emollitur, ac tandem, ubi de positivis motivis, eorumque præstantiâ plenè constat, penitus tollitur, & haud difficulter captivatur intellectus in obsequium Fidei: qua de re plura dicta sunt Disp. præcedente, sect. 2. num. 1. & 2.

SECTIO TERTIA.

Quid divinitus fieri possit circa connexionem motorum cum re cui attestari videntur.

TERTIA Conclusio: His tamen non obstantibus, mihi probabilius videtur, inter motiva & rei veritatem non intercedere connexionem Metaphysicam, sed de potentiâ absolutâ posse iis subesse falsum, seclusâ lege & ordinatione, quam in præsentii rerum statu habet Deus, statuendo scilicet ut hæc motiva de facto non nisi ad testandum verum ponantur: ita auctores Sect. I. num. 4. citati.

I.
Motiva non
conne-
ctuntur Me-
taphysicè cum
rei verita-
te.

Probatur Conclusio primò: Ex nullo siquidem capite ostendi potest hæc tam stricta con-
nexio; quid enim vetat verum miraculum fieri in confirmationem rei falsæ. Dices, quia verum miraculum, ut Sect. præcedente, num. 7. dixi, fieri nequit sine peculiari & extraordinario concursu Dei, si ergo Deus aliquod hujusmodi miraculum patraret; falsum suâ auctoritate confirmaret, & mentiretur. Nego tamen consequentiam; quantumvis enim id sine peculiari Dei concursu fieri non possit, nihilominus non inde sequitur Deum suâ auctoritate confirmare & testari falsum, potest namque ob fines sibi notos virtutem alicui conferre patrandi miracula, quæ si ipse abutatur, & ad falsum testandum applicet, non Deo, qui ad bonos fines hanc ei potestatem concessit, sed ejus pervorsitatis est tribuendum. Sicut de facto Deus Sacerdotibus dat facultatem supernaturalem consecrandi, integrum iis permittendo, ut vel bene vel malè illâ utantur, quando autem ex iis quispiam hac potestate malè utitur, sacrilegè scilicet, vel ad malum finem, ut ad veneficia, aut aliud hujusmodi consecrando, Deus auxilio supernaturali ad consecrationem illam concurrat, malus tamen hujus facultatis usus in hominis illius malitiam, non in Deum est refundendus. Et idem est si homo quispiam gratiâ sanitatis sibi concessâ abuteretur, & ad rei alicujus falsæ testificationem se morbum aliquem curare affirmaret.

II.
Ratio cur
inter veri-
tatem rei
& motiva
non sit Me-
taphysicæ
conne-
ctio.

Deus pa-
trando hu-
jusmodi mi-
raculum
non testat-
ur falsum.

Malus usus
potestatis
consecrandi
in sacerdotibus
non tribuitur
Deo.

Probatur secundò: unde enim constat evidenter miraculum aliquod esse verum, seu ejusmodi ut à demone fieri nequeat; sicut enim circa finem mundi ab Antichristo & aliis miracula plurima fient, adeo in speciem probabilia, ut ab hominibus per sensus aut discursum discerni nequeant, ita unde scimus evidenter miracula, quæ modò patrantur, non esse hujusmodi, ergo respectu nostri non habent metaphysicam connexionem cum mysterio cui attestantur, nec nobis evidenter probant illud esse verum. Tandem, qui constare cuiquam potest tale vel tale miraculum, à Deo factum esse ad Fidei confirmationem, cum ob longè alios fines id Deus prestare possit. Nullo ergo modo ex miraculi alicujus patratione scire per discursum naturalem evidenter possumus mysterium, cujus confirmationi deservit, esse verum. Et idem est de aliis motivis.

III.
Qua ratio-
ne constat
evidenter
miraculum
aliquod esse
verum.

Deus ob va-
rios fines po-
test patrare
miraculum.

Probatur Conclusio tertio: Actus Fidei, ut ex communi Theologorum consensu constat, & postea ostendetur, est essentialiter obscurus, ex hac autem sententiâ apertè sequitur eum esse clarum & evidentem; si enim conne-
ctio inter
motiva

IV.
Sequitur enim
contra com-
mune Theo-
logorum sen-
tentiam, Fi-
dem non esse
obscuram.